

Nárok na podporu v nezaměstnanosti při dovršení důchodového věku

Na Radu seniorů se obracejí v poslední době senioři, kteří již dovršili důchodový věk a zajímalo by je, zda mají také nárok na podporu v nezaměstnanosti, když jim již vznikl nárok na starobní důchod. Rozhodující však pro nárok na podporu v nezaměstnanosti není, zda dovršili nebo ještě nedovršili důchodový věk, ale, jak si ukážeme dále, zda je jim nebo není poskytován starobní důchod. Mnohé též zajímá výše podpory v nezaměstnanosti, zda existuje její minimální a maximální výše a jak dlouhá je podpůrná doba pro její poskytování. Uvádíme tyto údaje tak, jak jsou obsaženy v zákonu č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ale upozorňujeme, že je vhodné při ztrátě zaměstnání v důchodovém věku také zvážit, zda se nevyplatí raději požádat ČSSZ v Praze (nebo jiného nositele důchodového pojištění) o přiznání důchodu, který je ve většině případů vyšší. I při něm se dá totiž pracovat a pobírat ho, a dokonce bez omezení výdělku. To upravuje § 37 zákona č.155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

1) Třeba odlišit, zda je důchod poskytován nebo není

Na prvním místě je třeba odlišit seniory, kteří dovršili důchodový věk a využili svého práva a požádali o přiznání starobního důchodu, který jim byl přiznán (v těchto případech jde tedy o starobní důchodce) od seniorů, kteří sice také dovršili svůj důchodový věk, ale o důchod zatím nepožádali a nebyl jim proto přiznán. K nim lze přiřadit i případy, kdy senioři dovršili důchodový věk, ale ten jim nemohl být přiznán pro nesplnění podmínky získání alespoň minimální potřebné doby pojištění 25 roků. V takových případech vznikne nárok na starobní důchod při získání aspoň 15 roků pojištění až v 65 letech.

2) Při poskytování starobního důchodu podpora nenáleží, jinak ano

Pokud jde o poživatele starobního důchodu je třeba vycházet z § 44 zákona č.435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů. Ten výslovně stanoví, že uchazeči o zaměstnání se podpora v nezaměstnanosti a podpora při rekvalifikaci neposkytuje po dobu poskytování starobního důchodu (rovněž tak podle této zákonné úpravy nenáleží starobnímu důchodci podpora v nezaměstnanosti při poskytování nemocenského a dalších dávek nemocenského pojištění, anebo, je-li ve vazbě). Úřad práce svým rozhodnutím poskytování podpory v nezaměstnanosti (podpory při rekvalifikaci) zastaví ode dne, od kterého je občanovi starobní důchod poskytován. A naopak – pokud jde o osobu, která sice splnila podmínky pro nárok na starobní důchod, ale důchod jí dosud není poskytován, platí pro ni to, co pro každého jiného uchazeče o zaměstnání – podpora v nezaměstnanosti jí náleží za stejných podmínek jako komukoliv jinému.

3) Šest až dvanáct měsíců

Délka podpory v nezaměstnanosti je dána věkem dosaženým ke dni, kdy občan podal žádost o podporu v nezaměstnanosti. Tato doba, která se označuje jako podpůrná doba, činí u uchazeče o zaměstnání

- a) do 50 let věku 6 měsíců,
- b) od 55 let věku 9 měsíců a
- c) nad 55 let věku 12 měsíců.

4) Výše podpory

Výše podpory v nezaměstnanosti je stanovena procentní sazbou z průměrného měsíčního čistého výdělku, který byl u uchazeče o zaměstnání zjištěn a naposledy používán pro pracovněprávní účely v jeho posledním zaměstnání před ztrátou zaměstnání. Délka poskytování podpory v nezaměstnanosti je věk dosažený ke dni, kdy občan podal žádost o podporu v nezaměstnanosti. Tato doba, která se označuje jako podpůrní doba, činí u uchazeče o zaměstnání do 50 let věku 6 měsíců, od 55 let věku 9 měsíců a nad 55 let věku 12 měsíců. Za první 3 měsíce přitom náleží 50% a po zbývajících část podpůrní doby (3,6 nebo 9 měsíců) 45% průměrného měsíčního čistého výdělku.

5) Minimální výše není stanovena, maximální výše je

Minimální výši podpory v nezaměstnanosti zákon nestanoví.

Pokud se týká maximální výše podpory v nezaměstnanosti (tzv. strop), platilo do konce loňského roku (do 31.12.2006), že výše podpory v nezaměstnanosti činí maximálně 2,5 násobek částky životního minima jednotlivce (to bylo v roce 2006 4.420,- Kč, 2,5násobek této částky pak činil 11.050,- Kč). Ti občané, kteří však o podporu v nezaměstnanosti požádali až od 1.1.2007 nebo později, mohou dostat podporu v nezaměstnanosti až ve výši 0,58 násobku průměrné mzdy v národním hospodářství za I. až III.čtvrtletí 2006 (průměrná mzda za toto období činila 19.635,- Kč, její 0,58 násobek pak tedy je 11.389,-Kč).

JUDr. Zdeněk Hájek
vedoucí právní poradny RSČR